

12.6.2023

Näytteen keräys syljen kortisolin määrittystä varten (Sa-Korsol, 6358)

Valmistautuminen tutkimukseen

Fyysinen rasitus ja vuorokaudenaika vaikuttavat elimistön kortisolipitoisuuteen. Siksi näyte kerätään iltayöstä ja ruumiillista rasitusta tulee välttää 3 tuntia ennen keräystä. Ruokailu ja hampaiden pesu vaikuttavat syljeneritykseen. Älä siis ruokaile tai pese hampaitasi 1 tuntiin ennen sylkinäytteen keräystä.

Kortisolilääkkeet (prednisoni ym.) vaikuttavat kortisolipitoisuuteen. Lääkäri ohjeistaa tarvittaessa lääkityksen keskeyttämisen. Apteekin hydrokortisonivoiteet eivät häiritse määrittystä, mikäli voide ei joudu käsien kautta tai muutoin sylkinäytteeseen.

Näytteenottovälineet

- Salivette-keräysputki, jonka sisällä on vanutuppo. **Vanutuppoon ei saa missään vaiheessa koskea käsin.** Keräysputken voit hakea lähimmästä ISLABin toimipisteestä.
- Tarra henkilötietoja ja näytteenottoaika varten.

Sylkinäytteen keräys

Kerää sylkinäyte iltayöstä klo 23-24 välillä. Puolen tunnin poikkeama ajoista ei ole kriittinen. Mitään syljen erityistä lisääviä aineita, kuten sitruunamehua, ei saa käyttää näytteenoton yhteydessä. Suu on hyvä huuhdella puhtaalla vedellä ja tyhjentää ennen keräystä.

- Avaa keräysputki taivuttamalla sinistä korkkia varovasti siten, ettei sisäputki tule ulos. Jos sisäputki irtoaa, paina se takaisin paikalleen. Varo koskemasta sisäputkessa olevaa vanutuppoa.
- Kaada putkessa oleva vanutuppo suoraan suuhusi. Älä koske vanutuppoon käsin.
- Pidä vanutuppoa suussasi vähintään 1 minuutin ajan tai niin kauan, että vanutuppo tuntuu vettyneeltä eikä se ei enää ime lisää sylkeä (ylimääräinen sylki on nieltävissä).
- Pudota märkä vanutuppo suoraan suustasi (käsin koskematta) takaisin keräysputken sisällä olevaan sisäputkeen. Sulje putki sinisellä korkilla.
- Kirjoita tarraan nimesi, henkilötunnuksesi ja näytteenottoaika (päivämäärä ja kellonaika). Liimaa tarra pitkästi näyteputken kylkeen.

Näytteen säilytys ja kuljetus

Tieto näytteenottoajasta on tärkeä tuloksen tulkinnan kannalta.

Merkitse nimesi, henkilötunnuksesi ja tarkka näytteenottoaika keräysputkeen ja tälle lomakkeelle:

Nimi: _____ Henkilötunnus: _____

Päivämäärä: _____ Keräysaika klo: _____

Säilytä näyte kylmässä yön yli ja toimita se laboratorioon mielellään seuraavana päivänä. Näyte säilyy tarvittaessa suljetussa muovipussissa hyvin suljetussa näyteputkessa 2 vuorokautta. Näytteen voi kuljettaa laboratorioon huoneenlämmössä. Tuo tämä keräysohje näytteen mukana laboratorioon.

Ilmoittakaa näytteenottajalle, jos ette ole voineet noudattaa tätä potilasohjetta tai jos olette saaneet tästä poikkeavia erityisohjeita.

Tutkimuksiin tai tuloksiin liittyviin kysymyksiin vastaa oma lääkärinne tai hoitajanne. Laboratorio vastaa näytteenottoon liittyviin kysymyksiin (potilasasiakkaiden neuvontapuhelin 044 457 0740).